

Zbiór Orzeczeń

WYROK TRYBUNAŁU (pierwsza izba)

z dnia 21 września 2023 r.*

Odesłanie prejudycjalne – Przestrzeń wolności, bezpieczeństwa i sprawiedliwości – System dubliński – Rozporządzenie (UE) nr 604/2013 – Kryteria i mechanizmy ustalania państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej – Odpowiedzialność państwa członkowskiego, które wydało wnioskodawcy dokument pobytu – Artykuł 2 lit. l) – Pojęcie „dokumentu pobytu” – Legitymacja dyplomatyczna wydana przez państwo członkowskie – Konwencja wiedeńska o stosunkach dyplomatycznych

W sprawie C-568/21

mającej za przedmiot wniosek o wydanie, na podstawie art. 267 TFUE, orzeczenia w trybie prejudycjalnym, złożony przez Raad van State (radę stanu, Niderlandy) postanowieniem z dnia 25 sierpnia 2021 r., które wpłynęło do Trybunału w dniu 16 września 2021 r., w postępowaniu:

Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid

przeciwko

E.,

S.,

TRYBUNAŁ (pierwsza izba),

w składzie: A. Arabadjiev, prezes izby, P.G. Xuereb, T. von Danwitz, A. Kumin (sprawozdawca) i I. Ziemele, sędziowie,

rzecznik generalny: A.M. Collins,

sekretarz: A. Calot Escobar,

uwzględniając pisemny etap postępowania,

rozważywszy uwagi, które przedstawili:

- w imieniu E. i S. – M.F. Wijngaarden, advocaat,
- w imieniu rządu niderlandzkiego – K. Bulterman i A. Hanje, w charakterze pełnomocników,

* Język postępowania: niderlandzki.

- w imieniu rządu austriackiego – J. Schmoll i V. Strasser, w charakterze pełnomocników,
- w imieniu Komisji Europejskiej – początkowo L. Grønfeldt i W. Wils, a następnie W. Wils, w charakterze pełnomocników,

po zapoznaniu się z opinią rzecznika generalnego na posiedzeniu w dniu 9 marca 2023 r.,

wydaje następujący

Wyrok

- 1 Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy wykładni art. 2 lit. 1) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 604/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie ustanowienia kryteriów i mechanizmów ustalania państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej złożonego w jednym z państw członkowskich przez obywatela kraju trzeciego lub bezpaństwowca (Dz.U. 2013, L 180, s. 31, zwanego dalej „rozporządzeniem Dublin III”).
- 2 Wniosek ten został złożony w ramach sporu pomiędzy Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (sekretarzem stanu ds. sprawiedliwości i bezpieczeństwa, Niderlandy) (zwanym dalej „sekretarzem stanu”) a E. i S., działającymi we własnym imieniu oraz w imieniu swoich małoletnich dzieci, w przedmiocie oddalenia ich wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej.

Ramy prawne

Prawo międzynarodowe

- 3 Zgodnie z art. 2 Konwencji wiedeńskiej o stosunkach dyplomatycznych, sporządzonej w Wiedniu dnia 18 kwietnia 1961 r., która weszła w życie w dniu 24 kwietnia 1964 r. (*Recueil des traités des Nations unies*, vol. 500, s. 95, zwanej dalej „konwencją wiedeńską”):
„Ustanowienie stosunków dyplomatycznych pomiędzy państwami oraz wysyłanie stałych misji dyplomatycznych następuje za wzajemną zgodą”.
- 4 Artykuł 4 tej konwencji stanowi:
„1. Państwo wysyłające powinno się upewnić, że osoba, którą zamierza akredytować jako szefa misji w państwie przyjmującym, otrzymała agrément tego państwa.
2. Państwo przyjmujące nie jest zobowiązane do podania państwu wysyłającemu przyczyn odmowy agrément”.
- 5 Artykuł 5 ust. 1 wspomnianej konwencji ma następujące brzmienie:
„Państwo wysyłające, po dokonaniu należytej notyfikacji zainteresowanemu państwu przyjmującemu, może stosownie do okoliczności akredytować szefa misji lub wyznaczyć członka personelu dyplomatycznego w więcej niż jednym państwie, chyba że którekolwiek z państw przyjmujących wyraźnie się temu sprzeciwia”.

6 Artykuł 9 tej konwencji przewiduje:

„1. Państwo przyjmujące może w każdym czasie i bez obowiązku uzasadnienia swej decyzji zawiadomić państwo wysyłające, że szef misji bądź którykolwiek z członków personelu dyplomatycznego misji jest *persona non grata* albo że którykolwiek inny z członków personelu misji jest osobą niepożądaną. Państwo wysyłające odpowiednio do okoliczności bądź odwoła daną osobę, bądź położy kres jej funkcjom w misji. Dana osoba może być uznana za *non grata* albo za niepożądaną przed przybyciem na terytorium państwa przyjmującego.

2. Jeżeli państwo wysyłające odmawia wykonania lub nie wykonuje w rozsądnym terminie swych obowiązków wynikających z [ust.] 1 niniejszego artykułu, państwo przyjmujące może odmówić uznania danej osoby za członka misji”.

7 Artykuł 10 ust. 1 konwencji wiedeńskiej brzmi następująco:

„Ministerstwo spraw zagranicznych państwa przyjmującego lub inne ministerstwo uznane za właściwe będą zawiadamiane o:

- a) mianowaniu członków misji, ich przybyciu i ostatecznym wyjeździe lub też o zakończeniu ich funkcji w misji;
- b) przybyciu i ostatecznym wyjeździe osoby należącej do rodziny członka misji oraz zależnie od okoliczności o tym, że jakaś osoba staje się lub przestaje być członkiem rodziny członka misji;

[...]”.

Prawo Unii

8 Zgodnie z motywami 4 i 5 rozporządzenia Dublin III:

„(4) W konkluzjach z Tampere stwierdzono także, że [wspólny europejski system azylowy] powinien zostać uzupełniony, w krótkim terminie, o precyzyjną i sprawną metodę ustalania, które państwo członkowskie jest odpowiedzialne za rozpatrzenie wniosku o udzielenie azylu.

(5) Metoda taka powinna być oparta na kryteriach obiektywnych i sprawiedliwych, zarówno dla państw członkowskich, jak i dla zainteresowanych osób. W szczególności powinna ona umożliwiać szybkie ustalenie odpowiedzialnego państwa członkowskiego, tak by zagwarantować skuteczny dostęp do procedur udzielania ochrony międzynarodowej, i nie powinna zagrażać celowi, jakim jest szybkie rozpatrywanie wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej”.

9 Artykuł 2 tego rozporządzenia, zatytułowany „Definicje”, stanowi:

„Na użytek niniejszego rozporządzenia:

[...]

c) »wnioskodawca« oznacza obywatela państwa trzeciego lub bezpaństwowca, który złożył wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej, w odniesieniu do którego nie została jeszcze podjęta prawomocna decyzja;

[...]

l) »dokument pobytu« oznacza każde zezwolenie wydane przez organy państwa członkowskiego zezwalające obywatelowi państwa trzeciego lub bezpaństwowcowi na pozostanie na jego terytorium, włącznie z dokumentami potwierdzającymi zezwolenie na pozostanie na jego terytorium na podstawie ustaleń dotyczących ochrony czasowej lub tak długo, jak długo istnieją okoliczności uniemożliwiające wykonanie decyzji o wydaleniu, z wyjątkiem wiz i zezwoleń na pobyt wydanych w okresie niezbędnym do ustalenia odpowiedzialnego państwa członkowskiego na mocy niniejszego rozporządzenia lub podczas rozpatrywania wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej lub wniosku o wydanie zezwolenia na pobyt;

[...]”.

10 Artykuły 7–15 wspomnianego rozporządzenia są ujęte w jego rozdziale III, zatytułowanym „Kryteria ustalania odpowiedzialnego państwa członkowskiego”. Artykuł 7 tego rozporządzenia, zatytułowany „Hierarchia kryteriów”, stanowi w ust. 1:

„Kryteria ustalania odpowiedzialnego państwa członkowskiego stosuje się w kolejności, w jakiej są one wymienione w niniejszym rozdziale”.

11 Artykuł 12 rozporządzenia Dublin III, zatytułowany „Wydanie dokumentów pobytu lub wiz”, przewiduje w ust. 1:

„W przypadku gdy wnioskodawca jest w posiadaniu ważnego dokumentu pobytu, państwo członkowskie, które wydało ten dokument, jest odpowiedzialne za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej”.

12 Artykuł 21 tego rozporządzenia, zatytułowany „Złożenie wniosku o przejęcie”, stanowi w ust. 1 akapit pierwszy:

„W przypadku gdy państwo członkowskie, w którym został złożony wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej, uznaje, że inne państwo członkowskie jest odpowiedzialne za rozpatrywanie wniosku, może, tak szybko jak to możliwe, i w każdym przypadku w ciągu trzech miesięcy od daty złożenia wniosku w rozumieniu art. 20 ust. 2 zwrócić się do innego państwa członkowskiego o przejęcie wnioskodawcy”.

13 Artykuł 29 wspomnianego rozporządzenia, zatytułowany „Metody i terminy”, stanowi w ust. 1 akapit pierwszy:

„Przekazanie osoby ubiegającej się o azyl lub innej osoby, o której mowa w art. 18 ust. 1 lit. c) lub d), z wnioskującego państwa członkowskiego do odpowiedzialnego państwa członkowskiego jest przeprowadzane zgodnie z prawem krajowym wnioskującego państwa członkowskiego, po konsultacjach między zainteresowanymi państwami członkowskimi, tak szybko, jak to jest praktycznie możliwe, a najpóźniej w ciągu sześciu miesięcy od wyrażenia zgody na złożony przez inne państwo członkowskie wniosek [zgody przez inne państwo członkowskie na wniosek] o przejęcie lub wtórne przejęcie zainteresowanej osoby lub od ostatecznej decyzji w sprawie odwołania się lub ponownego rozpoznania, w przypadku gdy mają one skutek zawieszający, zgodnie [z] art. 27 ust. 3”.

Postępowanie główne i pytanie prejudycjalne

- 14 E. i S. oraz ich małoletnie dzieci są obywatelami państwa trzeciego. Ojciec był członkiem misji dyplomatycznej swojego państwa w państwie członkowskim X i mieszkał na jego terytorium wraz z małżonką i dziećmi. Podczas tego pobytu ministerstwo spraw zagranicznych tego państwa członkowskiego wydało im legitymacje dyplomatyczne.
- 15 Po opuszczeniu państwa członkowskiego X E. i S. złożyli w Niderlandach wnioski o udzielenie ochrony międzynarodowej.
- 16 W dniu 31 lipca 2019 r. sekretarz stanu uznał, że na podstawie art. 12 ust. 1 rozporządzenia Dublin III państwo członkowskie X jest odpowiedzialne za rozpatrzenie tych wniosków, ponieważ legitymacje dyplomatyczne wydane przez organy tego państwa członkowskiego stanowią dokumenty pobytu. W dniu 25 września 2019 r. wspomniane państwo członkowskie wyraziło zgodę na wnioski o przejęcie.
- 17 Decyzjami z dnia 29 stycznia 2020 r. sekretarz stanu odmówił rozpatrzenia złożonych przez E. i S. wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej na tej podstawie, że za ich rozpatrzenie jest odpowiedzialne państwo członkowskie X.
- 18 E. i S. wnieśli skargi na te decyzje do rechtbank Den Haag (sądu rejonowego w Hadze, Niderlandy). Na poparcie tych skarg podnieśli oni, że państwo członkowskie X nie jest odpowiedzialne za rozpatrzenie ich wniosków, ponieważ organy tego państwa członkowskiego nigdy nie wydały im dokumentów pobytu. To ze względu na swój status dyplomatyczny korzystali oni z prawa pobytu, wynikającego bezpośrednio z konwencji wiedeńskiej.
- 19 Wyrokiem z dnia 20 marca 2020 r. rechtbank Den Haag (sąd rejonowy w Hadze) uwzględnił skargi, uznając, że sekretarz stanu błędnie uznał państwo członkowskie X za odpowiedzialne za rozpatrzenie wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej. Sąd ten podkreślił, że legitymacji dyplomatycznych wydanych przez organy tego państwa członkowskiego nie można uznać za zezwolenia na pobyt, gdyż E. i S. przysługiwało już prawo pobytu we wspomnianym państwie członkowskim na podstawie konwencji wiedeńskiej.
- 20 Sekretarz stanu wniósł środek odwoławczy od tego wyroku do Raad van State (rady stanu, Niderlandy), sądu odsyłającego, podnosząc, że legitymacje dyplomatyczne wydane E. i S. przez państwo członkowskie X są objęte zakresem pojęcia „dokumentu pobytu” w rozumieniu art. 2 lit. l) rozporządzenia Dublin III.
- 21 Raad van State (rada stanu) wyjaśnia, że jest bezsporne, iż organy państwa członkowskiego X wydały E. i S. legitymacje dyplomatyczne i że legitymacje te były jeszcze ważne w chwili składania przez nich wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej w Niderlandach. Ponadto państwo członkowskie X wydało te legitymacje dyplomatyczne zgodnie z konwencją wiedeńską, a Królestwo Niderlandów i państwo członkowskie X są stronami tej konwencji.
- 22 Zdaniem tego sądu ustalenie państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej złożonych przez E. i S. wymaga odpowiedzi na pytanie, czy legitymacja dyplomatyczna wydana przez państwo członkowskie na podstawie konwencji wiedeńskiej stanowi dokument pobytu w rozumieniu art. 2 lit. l) rozporządzenia Dublin III.

- 23 Odpowiedzi na to pytanie nie można zaś według sądu odsyłającego wywieść bezpośrednio ani z tego przepisu, ani z systemu ustanowionego przez to rozporządzenie, ani z odpowiednich norm prawa międzynarodowego publicznego. Ponadto orzecznictwo Trybunału dotyczące wspomnianego rozporządzenia również nie dostarcza wyjaśnień w tym względzie i wydaje się, że praktyki państw członkowskich są w tej kwestii rozbieżne.
- 24 W tych okolicznościach Raad van State (rada stanu) postanowiła zawiesić postępowanie i zwrócić się do Trybunału z następującym pytaniem prejudycjalnym:

„Czy art. 2 lit. 1) rozporządzenia [Dublin III] należy interpretować w ten sposób, że legitymacja dyplomatyczna wydana przez państwo członkowskie na podstawie [konwencji wiedeńskiej] stanowi dokument pobytu w rozumieniu tegoż przepisu?”.

W przedmiocie dopuszczalności wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym

- 25 Rząd austriacki podaje w wątpliwość dopuszczalność rozpatrywanego wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym na tej podstawie, że wykładnia rozporządzenia Dublin III, o którą wniesiono, jest pozbawiona rzeczywistej użyteczności dla rozstrzygnięcia sporu w postępowaniu głównym. W niniejszym przypadku Królestwo Niderlandów stało się bowiem odpowiedzialne za rozpatrzenie spornych wniosków o udzielenie ochrony międzynarodowej, ponieważ choć państwo członkowskie X wyraziło zgodę na wnioski o przejście stron przeciwnych w postępowaniu głównym, przekazanie wnioskodawców ubiegających się o udzielenie ochrony międzynarodowej do tego ostatniego państwa członkowskiego nie nastąpiło w terminie sześciu miesięcy przewidzianym w art. 29 ust. 1 tego rozporządzenia.
- 26 W tym względzie należy przypomnieć, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem Trybunału wyłącznie do sądu krajowego, przed którym toczy się spór i na którym spoczywa odpowiedzialność za przyszły wyrok, należy, przy uwzględnieniu okoliczności konkretnej sprawy, zarówno ocena, czy dla wydania wyroku jest mu niezbędne uzyskanie orzeczenia prejudycjalnego, jak i ocena znaczenia skierowanych do Trybunału pytań. W związku z tym, jeśli postawione pytania dotyczą wykładni przepisu prawa Unii, Trybunał jest w zasadzie zobowiązany do wydania orzeczenia (wyrok z dnia 12 stycznia 2023 r., DOBELES HES, C-702/20 i C-17/21, EU:C:2023:1, pkt 46 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 27 Oznacza to, że pytania dotyczące prawa Unii korzystają z domniemania posiadania znaczenia dla sprawy. Odmowa rozstrzygnięcia przez Trybunał w przedmiocie postawionego przez sąd krajowy pytania prejudycjalnego jest możliwa tylko wtedy, gdy oczywiste jest, że wykładnia przepisu prawa Unii, o którą się zwrócono, nie ma żadnego związku ze stanem faktycznym lub z przedmiotem sporu w postępowaniu głównym, gdy problem jest natury hipotetycznej bądź gdy Trybunał nie dysponuje informacjami w zakresie stanu faktycznego lub prawnego, które są niezbędne do udzielenia przydatnej odpowiedzi na przedstawione mu pytania (wyrok z dnia 12 stycznia 2023 r., DOBELES HES, C-702/20 i C-17/21, EU:C:2023:1, pkt 47 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 28 Należy również przypomnieć, że zgodnie z art. 29 ust. 1 akapit pierwszy rozporządzenia Dublin III przekazanie osoby ubiegającej się o azyl z wnioskującego państwa członkowskiego do odpowiedzialnego państwa członkowskiego jest przeprowadzane zgodnie z prawem krajowym wnioskującego państwa członkowskiego, po konsultacjach między zainteresowanymi państwami członkowskimi, tak szybko, jak to jest praktycznie możliwe, a najpóźniej w ciągu sześciu miesięcy

od wyrażenia zgody przez inne państwo członkowskie na wniosek o przejęcie lub wtórne przejęcie zainteresowanej osoby lub od ostatecznej decyzji w sprawie odwołania się lub ponownego rozpoznania, w przypadku gdy mają one skutek zawieszający zgodnie z art. 27 ust. 3 tego rozporządzenia.

- 29 W niniejszym przypadku z postanowienia odsyłającego wynika, że sekretarz stanu, składając środek odwoławczy od wyroku sądu pierwszej instancji do sądu odsyłającego, z uwagi na zbliżający się upływ terminu na przekazanie wniośń o zastosowanie środków tymczasowych, a wniosek ten uwzględniono.
- 30 W tych okolicznościach okazuje się, że środkowi odwoławczemu wniesionemu przez sekretarza stanu nadano skutek zawieszający w rozumieniu art. 29 ust. 1 akapit pierwszy rozporządzenia Dublin III, wobec czego bieg terminu sześciu miesięcy, o którym mowa w tym przepisie, rozpocznie się dopiero po wydaniu przez sąd odsyłający prawomocnego orzeczenia w przedmiocie tego środka odwoławczego.
- 31 W konsekwencji nie można w sposób oczywisty stwierdzić, że wykładnia prawa Unii, o której dokonanie zwrócił się sąd odsyłający, nie jest niezbędna do rozstrzygnięcia przez ten sąd zawisłego przed nim sporu. Rozpatrywany wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym jest zatem dopuszczalny.

W przedmiocie pytania prejudycjalnego

- 32 W celu udzielania odpowiedzi na zadane pytanie należy przypomnieć na wstępie, że wykładnia przepisu prawa Unii wymaga uwzględnienia nie tylko jego brzmienia, lecz także kontekstu, w jaki się on wpisuje, oraz celów realizowanych przez akt, którego jest on częścią (wyrok z dnia 22 czerwca 2023 r., Pankki S, C-579/21, EU:C:2023:501, pkt 38 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 33 Co się tyczy brzmienia art. 2 lit. l) rozporządzenia Dublin III, pojęcie „dokumentu pobytu” zostało zdefiniowane jako „każde zezwolenie wydane przez organy państwa członkowskiego zezwalające obywatelowi państwa trzeciego lub bezpaństwowcowi na pozostanie na jego terytorium”. Ponadto zgodnie z tym przepisem, o ile wspomniane pojęcie obejmuje „dokument[ę] potwierdzając[ę] zezwolenie na pozostanie na [tym] terytorium na podstawie ustaleń dotyczących ochrony czasowej lub tak długo, jak długo istnieją okoliczności uniemożliwiające wykonanie decyzji o wydaleniu”, o tyle wyklucza ono „wi[ę] i zezwole[nia] na pobyt wydan[ę] w okresie niezbędnym do ustalenia odpowiedzialnego państwa członkowskiego na mocy [tego] rozporządzenia lub podczas rozpatrywania wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej lub wniosku o wydanie zezwolenia na pobyt”.
- 34 Strony przeciwne w postępowaniu głównym i rząd austriacki wywodzą w istocie z określeń użytych przez prawodawcę Unii, że pojęcie „dokumentu pobytu” obejmuje jedynie akty formalnie wydane przez organ administracji krajowej, które w sposób konstytutywny zezwalają obywatelowi państwa trzeciego lub bezpaństwowcowi na pozostanie na terytorium danego państwa członkowskiego. Natomiast legitymacje dyplomatyczne, takie jak rozpatrywane w postępowaniu głównym, mimo że stanowią dokumenty formalnie wydane przez organ administracji krajowej, co do zasady odzwierciedlają według nich jedynie prawa i przywileje przysługujące ich posiadaczom na mocy konwencji wiedeńskiej. Ich zdaniem mają one zatem charakter czysto deklaratoryjny i nie mogą być objęte pojęciem „dokumentu pobytu” w rozumieniu art. 2 lit. l) rozporządzenia Dublin III.

- 35 W tym względzie należy podkreślić, że jak wynika z użycia w art. 2 lit. l) rozporządzenia Dublin III określenia „każde zezwolenie”, pojęcie „dokumentu pobytu” w rozumieniu tego przepisu jest ujęte szeroko. W szczególności, jak zauważył w istocie rzecznik generalny w pkt 46 opinii, zawarta w tym przepisie definicja tego pojęcia nie odnosi się do konstytutywnego lub deklaratoryjnego charakteru zezwolenia ani nie wyklucza w sposób wyraźny legitymacji dyplomatycznych wydawanych na podstawie konwencji wiedeńskiej.
- 36 Co się tyczy kontekstu, w jaki wpisuje się wspomniany przepis, należy zauważyć, że pojęcie „dokumentu pobytu” ma rozstrzygające znaczenie dla zastosowania art. 12 rozporządzenia Dublin III, który przewiduje w ust. 1, że w przypadku gdy wnioskodawca jest w posiadaniu ważnego dokumentu pobytu, państwo członkowskie, które wydało ten dokument, jest odpowiedzialne za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej.
- 37 Ów art. 12 jest ujęty w rozdziale III rozporządzenia Dublin III, dotyczącym kryteriów ustalania odpowiedzialnego państwa członkowskiego. W tym względzie z orzecznictwa wynika, że zastosowanie poszczególnych kryteriów określonych w art. 12–14 tego rozporządzenia powinno co do zasady umożliwić przypisanie odpowiedzialności za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej złożonego przez obywatela państwa trzeciego temu państwu członkowskiemu, do którego odbywa się wjazd lub w którym następuje pobyt tego obywatela na terytorium państw członkowskich, przy uwzględnieniu roli, jaką to państwo członkowskie odegrało w kontekście obecności tego obywatela na terytorium państw członkowskich (zob. podobnie wyrok z dnia 26 lipca 2017 r., Jafari, C-646/16, EU:C:2017:586, pkt 87, 91).
- 38 W niniejszym przypadku strony przeciwne w postępowaniu głównym podnoszą, że rola, jaką państwo członkowskie X odegrało w kontekście ich obecności na terytorium państw członkowskich, jest nieznacząca, ponieważ zgodnie z konwencją wiedeńską państwo przyjmujące nie może, abstrahując od pewnych szczególnych przypadków, odmówić wjazdu i pobytu na swoim terytorium członkom misji dyplomatycznej wyznaczonym przez państwo wysyłające.
- 39 W tym względzie, o ile prawdą jest, że zgodnie z art. 2 konwencji wiedeńskiej wysyłanie stałych misji dyplomatycznych następuje za wzajemną zgodą, o tyle państwu przyjmującemu przysługują jednak pewne prerogatywy w zakresie przyjęcia na jego terytorium osób w charakterze członków personelu dyplomatycznego misji.
- 40 W szczególności art. 9 ust. 1 konwencji wiedeńskiej przewiduje, że państwo przyjmujące może w każdym czasie i bez obowiązku uzasadnienia swej decyzji zawiadomić państwo wysyłające, że szef misji bądź którykolwiek z członków personelu dyplomatycznego misji jest persona non grata albo że którykolwiek inny z członków personelu misji jest osobą niepożądaną, przy czym dana osoba może być uznana za non grata albo za niepożądaną nawet przed przybyciem na terytorium państwa przyjmującego. W art. 9 ust. 2 tej konwencji dodano, że jeżeli państwo wysyłające odmawia wykonania lub nie wykonuje w rozsądnym terminie swych obowiązków wynikających z ust. 1, państwo przyjmujące może odmówić uznania danej osoby za członka misji.
- 41 Ponadto z art. 4 ust. 1 i 2 konwencji wiedeńskiej wynika, że państwo wysyłające powinno się upewnić, że osoba, którą zamierza akredytować jako szefa misji w państwie przyjmującym, otrzymała agrément tego państwa, przy czym państwo przyjmujące nie jest zobowiązane do podania państwu wysyłającemu przyczyn odmowy agrément.

- 42 Poza tym na mocy art. 5 ust. 1 konwencji wiedeńskiej, o ile państwo wysyłające, po dokonaniu należynej notyfikacji zainteresowanym państwom przyjmującym, może stosownie do okoliczności akredytować szefa misji lub wyznaczyć członka personelu dyplomatycznego w więcej niż jednym państwie, o tyle którekolwiek z państw przyjmujących może wyraźnie się temu sprzeciwić.
- 43 Wreszcie, art. 10 ust. 1 konwencji wiedeńskiej przewiduje w szczególności, że właściwe ministerstwo państwa przyjmującego będzie zawiadamiane o mianowaniu członków misji, ich przybyciu i ostatecznym wyjeździe lub też o zakończeniu ich funkcji w misji oraz o przybyciu i ostatecznym wyjeździe osoby należącej do rodziny członka misji.
- 44 W tych okolicznościach wydanie danej osobie legitymacji dyplomatycznej przez państwo członkowskie wyraża akceptację przez to państwo pobytu tej osoby na jego terytorium jako członka personelu dyplomatycznego misji i dowodzi w ten sposób roli, jaką wspomniane państwo członkowskie odegrało w kontekście obecności wspomnianej osoby na terytorium państw członkowskich.
- 45 Wykładnia pojęcia „dokumentu pobytu” w ten sposób, że obejmuje ono legitymację dyplomatyczną wydaną na podstawie konwencji wiedeńskiej, odpowiada również ogólnej systematyce kryteriów określonych w art. 12–14 rozporządzenia Dublin III, ponieważ na mocy z art. 7 ust. 1 tego rozporządzenia ów art. 12 stosuje się w pierwszej kolejności.
- 46 Co się tyczy celu rozporządzenia Dublin III, jego motywy 4 i 5 podkreślają znaczenie precyzyjnej i sprawnej metody ustalania odpowiedzialnego państwa członkowskiego, opartej na kryteriach obiektywnych i sprawiedliwych, zarówno dla państw członkowskich, jak i dla zainteresowanych osób, oraz umożliwiającej szybkie ustalenie tego państwa członkowskiego.
- 47 Wzięcie zaś pod uwagę przy ustalaniu państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej wydania legitymacji dyplomatycznej przyczynia się do realizacji celu, jakim jest szybkie rozpatrzenie takiego wniosku.
- 48 Ponadto, jak zauważył w istocie rzecznik generalny w pkt 50 opinii, przypomniany w pkt 46 niniejszego wyroku cel rozporządzenia Dublin III zostałby podważony, gdyby obywatele państw trzecich korzystający z przywilejów i immunitetów przewidzianych w konwencji wiedeńskiej mogli sami wybrać, w którym państwie członkowskim złożą wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej.
- 49 W każdym razie zakwalifikowanie legitymacji dyplomatycznej jako „dokumentu pobytu” w rozumieniu art. 2 lit. 1) rozporządzenia Dublin III dotyczy jedynie ustalenia państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej i pozostaje bez wpływu na prawo do pobytu dyplomatycznego. Ponadto taka kwalifikacja nie przesądza o późniejszej decyzji o udzieleniu lub nieudzieleniu ochrony międzynarodowej przez to państwo członkowskie.
- 50 Wreszcie, jak zauważył rzecznik generalny w pkt 51 opinii, powoływanie się przez strony przeciwne w postępowaniu głównym na wyłączenie osób posiadających status prawny uregulowany w konwencji wiedeńskiej z zakresu stosowania dyrektywy Rady 2003/109/WE z dnia 25 listopada 2003 r. dotyczącej statusu obywateli państw trzecich będących rezydentami długoterminowymi (Dz.U. 2004, L 16, s. 44) jest pozbawione znaczenia.

- 51 Po pierwsze, rozporządzenie Dublin III ani nie przewiduje bowiem takiego wyłączenia z jego zakresu stosowania, ani nie zawiera przepisów wprowadzających odstępstwa w odniesieniu do skutków, jakie należy wiązać z wydaniem legitymacji dyplomatycznej w celu ustalenia państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej.
- 52 Po drugie, o ile dyrektywa 2003/109 nie dotyczy osób, które nie mają na celu stałego osiedlenia się na terytorium państw członkowskich, o tyle okoliczność ta nie stoi na przeszkodzie wydawaniu im przez te państwa dokumentów pobytu w rozumieniu art. 2 lit. l) rozporządzenia Dublin III.
- 53 W świetle całości powyższych rozważań na pytanie prejudycjalne należy odpowiedzieć, iż art. 2 lit. l) rozporządzenia Dublin III należy interpretować w ten sposób, że legitymacja dyplomatyczna wydana przez państwo członkowskie na podstawie konwencji wiedeńskiej stanowi „dokument pobytu” w rozumieniu tego przepisu.

W przedmiocie kosztów

- 54 Dla stron w postępowaniu głównym niniejsze postępowanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed sądem odsyłającym, do niego zatem należy rozstrzygnięcie o kosztach. Koszty poniesione w związku z przedstawieniem uwag Trybunałowi, inne niż koszty stron w postępowaniu głównym, nie podlegają zwrotowi.

Z powyższych względów Trybunał (pierwsza izba) orzeka, co następuje:

Artykuł 2 lit. l) rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 604/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie ustanowienia kryteriów i mechanizmów ustalania państwa członkowskiego odpowiedzialnego za rozpatrzenie wniosku o udzielenie ochrony międzynarodowej złożonego w jednym z państw członkowskich przez obywatela kraju trzeciego lub bezpaństwowca

należy interpretować w ten sposób, że:

legitymacja dyplomatyczna wydana przez państwo członkowskie na podstawie Konwencji wiedeńskiej o stosunkach dyplomatycznych, sporządzonej w Wiedniu dnia 18 kwietnia 1961 r., która weszła w życie w dniu 24 kwietnia 1964 r., stanowi „dokument pobytu” w rozumieniu tego przepisu.

Podpisy